

N:o 240.

Af Herr **J. F. Fredricson**: *Om aflåtande af underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t, angående förändring i tillsättandet af postförvaltaretjänster.*

Ingenting kan i högre grad tillförsäkra Staten skickliga tjenare än ett betryggadt befordringssystem; och finnes detta, behöfver Staten aldrig hafva brist på dugliga tjenstemän, en sak, som är nödvändig så vida dessa skola kunna fullgöra hvad Staten eger rätt att af dem fordra. Finnas åter inga garantier för, att befordringarne till Statens tjänster ske efter skicklighet och förtjenst, riskerar man dels att till Statens tjänster framdragas personer, hvilka ega hvarken vilja eller förmåga att fullgöra sina åligganden och derigenom motverka i stället för att befrämja Statens ändamål, dels ock att personer med verklig duglighet skola afskräckas från en bana, som visat sig vara mindre säker, hvad den framtida bergningen angår.

Att inom åtskilliga af våra embetsverk finnes ett allt för stort antal aspiranter till tjänster torde få betraktas mera såsom en tillfällighet och af öfvergående natur, än såsom en gifven följd af ett betryggadt befordringssystem; och hvad vidkommer den statsinstitution, som i förhållande till befintliga ordinarie tjänster har största antalet extra ordinarie tjenstemän, har erfarenheten visat, att befordringarne i visst hänseende varit allt annat än betryggande.

Denna institution är Postverket.

Det torde vara öfverflödigt att påpeka, hurusom inom detta verk flertalet af de bäst aflönade platserna innehafvas af män, som, innan de

hugnades med nådig fullmakt å den civila tjänstebefattningen såsom postförvaltare, redan inom militärståndet uppnått den ålder, som berättigar dem till pension från Arméens Pensionskassa; men det, som torde vara mindre allmänt känt, är, att dessa personer, äfven efter tillträdet af sina nya och civila tjänster, från pensionskassan fortfarande uppbära den pension, hvartill de vid afskedstagandet från militäryrket ansetts berättigade.

Det har förefallit mig besynnerligt, att militärer, som redan hunnit till pensionsåldern, utnämnts till innehafvare af de största och tvifvelsutan mest ansträngande postförvaltaretjänsterna, så mycket mera som bepröfvade och fullt förtjente män med skicklighet och förtjenst inom facket aldrig saknats; men ännu mera måste detta förhållande väcka förvåning, då man erfar *dels* att General-poststyrelsen, hvilken det åligger upprätta förslag till sådana postförvaltaretjänster, som af Kongl. Maj:t tillsättas, i flera särskilda fall fästat uppmärksamheten vid de omständigheter, som nu mera än någonsin göra en betryggad befordran inom Postverket önskvärd och nödvändig, och *dels* att Kongl. Maj:t vid tillsättande af de nämnda platserna oftast utnämner någon person, som icke i vanlig och föreskrifven ordning anmält sig till tjänstens erhållande och öfver hvilkens förtjenster i jmförelse med medsökande General-poststyrelsen således icke haft tillfälle att yttra sig.

Om också en eller annan af de sålunda till poststaten förflyttade militärerna under mera än ett och annat år, derunder biträdde af obefordrade dugliga posttjenstemän, uppehållit sina tjänster till allmänhetens belåtenhet, saknas tyvärr icke exempel på sådana till postförvaltare utnämnde militärer, som inom den korta tiden af några månader funnit det vara både för sig och tjänsten mest fördelaktigt att »på grund af styrkt sjuklighet» år efter år begära tjänstledighet, derunder tjänsten måste uppehållas af vikarie, som utan rätt till samtliga tjänsten åtföljande inkomster måste bära hela ansvaret för tjänstens upprätthållande.

Att detta förhållande, som gör de största och mest ansvarsfulla, för att icke säga de mest ansträngande, postkontoren till sinekurer för personer, som icke längre ega krafter att fullgöra de, åtminstone under fredstid, mindre mödosamma pligter, åt hvilka de, antagligen till följd af böjelse, invigt sig från ungdomen, icke är normalt, lär af den lugnt tänkande fosterlandsvännen svårligen kunna förnekas; och jag har ansett ämnet vara förtjent af Riksdagens synnerliga uppmärksamhet.

Jag vill här hvarken medgifva eller förneka grundlagsenligheten af en åtgärd att utan vederbörande myndighets hörande till tjänster af ifrågavarande beskaffenhet utnämna personer, som föraktat den vanliga ordningen för ansöknings ingifvande; ty, om också grundlagens stadgande

derom, att vederbörande myndighet skall upprätta förslag till alla sådana embeten och tjänster, å hvilka Kongl. Maj:t utfärdar fullmakt, synes oeftergiftligen förutsätta, att *alla* å sådan ledigvorden tjänst aspirerande sökande böra ingifva sina ansökningar till den myndighet, som skall upprätta förslaget, kan dock en gammal praxis, emot hvilken mig veterligen någon anmärkning i laga ordning aldrig skett, på sätt och vis betraktas såsom ett medgifvande från representationens sida, att ett sådant förfaringsätt icke varit mot grundlagens ordalydelse stridande; men den omständighet, att tid efter annan framställts förslag om inrättande af nya Statsdepartement, såsom skäl hvarför uppgifvits, att göromålen inom de nuvarande vuxit till den grad, att de endast med yttersta ansträngning kunnat medhinnas, synes mig böra mana representationen att, i hvad på den ankommer, minska dessa göromål, af hvilka en del kunna med full tillförsigt öfverlemnas åt de under Stats-departementen sorterande embetsverk.

Hvad särskildt beträffar Finans-departementet, under hvilket Postverket lyder, lider icke något tvifvel, att de ofta förekommande frågorna om postförvaltares utnämmande och permitterande skola i sin mån bidraga att öka de förut nog ansvarsfulla och mångfaldiga göromålen; och då antagas kan att större trygghet vid befordringar inom Postverket vunnas, derest Poststyrelsen återfinge rättigheten att tillsätta alla postförvaltaretjänster, kan jag icke finna något verkligt och talande hinder derför, helst, hvad Tullverket angår, några olägenheter icke försports deraf, att dess styrelse tillsätter nästan alla tullförvaltaretjänster. Deremot skulle, genom öfverlemnandet åt Poststyrelsen af befordringarne inom verket, en minskning i Finans-departementets göromål åstadkommas.

De tider torde dessutom numera vara försvunna, då man bedömde en tjänstemans duglighet uteslutande efter rangen hos den myndighet, som utfärdat fullmagten.

På grund af hvad jag sålunda haft äran anföra, får jag vördsamt föreslå:

att Riksdagen i underdånig skrifvelse hos Kongl. Maj:t anhåller, att åt General-poststyrelsen måtte uppdragas tillsättande af äfven de postförvaltaretjänster inom riket, å hvilka Kongl. Maj:t hittills utfärdat nådigt konstitutorial; eller,
om sådant ej anses kunna bifallas, att Kongl. Maj:t vid tillsättande af postförvaltaretjänster måtte i nåder tillse att till dessa tjänster företrädesvis befordras sådana i Postverkets tjänst redan anställda samt med vitsord om skicklighet försedda tjänstemän, som genom föregående verksamhet gjort sig om Postverket synnerligen förtjente; men

att, i alla händelser, då redan pensionsmessig militärpersons utnämning till postförvaltare anses för rikets sannskyldiga nytta vara oundgängligen nödig, föreskrift måtte meddelas derom, att han icke, så länge han innehar civil tjänst med lön på rikets stat, får uppbära pension från Arméens Pensionskassa.

Stockholm den 27 Januari 1869.

J. F. Fredricson,
från Upsala län.

N:o 241.

Af Herr **A. Medin:** *Om underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t, angående ändring i gällande bestämmelser rörande trafiken å Statens jernvägar.*

Vid sistlidet års riksdag väckte jag motion, N:o 224, om åtskilliga förändringar i anordningen af trafiken å Statens jernvägsstambanor, dels att få nedsättning för tyngre gods, som ej kommit i åtnjutande deraf, dels nedsättning för persontrafiken på 2:dra klass vagn, sedan ej en 3:dje klass vagn kan få åtfölja med förhöjd afgift, som efter mitt förmenande vore en fördel både för Staten och trafiken, äfven att snälltåget finge göra ett kort uppehåll vid hvarje station, då posterna kunde med mera säkerhet aflemnas och personer kunde gå af samt på tåget; om resan emellan Stockholm och Malmö gjordes på tvänne dagar, då nattlogis kunde tagas i Jönköping, samt lika förhållande från Malmö till Stockholm, men om detta ej låter sig göra, kunde ju godstrafiken skiljas från persontrafiken, då äfven blandade tåget kunde göra resan emellan Stockholm och Malmö samt tvärtom på tvänne dagar.

Jag